

TOP¹⁴⁷

Jarní balíček JTP 2023

Transit: efektivní, konzistentní a kvalitní překlad

- ▶ Nižší náklady a menší časová náročnost na překlady a lokalizaci
- ▶ Rychlejší návratnost investice
- ▶ Pracovní platforma pro veškeré projekty v oblasti překladu a lokalizace ve všech formátech a ve všech jazycích
- ▶ Zajištění kontroly nad výsledky překladu a práce s terminologií
- ▶ Podpora standardních a výměnných formátů (např. pro projektové balíčky z SDL Trados, SDL WorldServer a MemoQ, XLIFF atd.)
- ▶ Flexibilní licenční modely (lokální licence, plovoucí licence, časově omezená licence, IaaS, SaaS)
- ▶ Celosvětová síť podpory
- ▶ Vysoká úroveň kvality překladu díky neustále dostupnému kontextu a terminologii
- ▶ Morfologická podpora pro více než 80 jazyků a jazykových variant
- ▶ Intuitivní práce s formátovacími znaky díky chytrému systému markupů
- ▶ Duální konkordantní vyhledávání jak ve výchozím, tak v cílovém jazyce
- ▶ Synchronizované náhledy pro všechny typy projektů
- ▶ Návrhy překladů z překladové paměti a systému strojového překladu ve stejném editoru
- ▶ Převod hlasového záznamu na text

www.star-group.net

paha@star-group.net

+420 233 355 377

+420 608 320 100

Obsah

Vítejte, přátelé!	4
Obrázek z obálky	4
Temínovka	4
Z translátologické bibliografie <i>I. Čeňková</i>	5
Jarní balíček JTP	7
Jarní jeronýmský výlet <i>A. Šourková</i>	8
Martin Zeidler vítězem soutěže SOUND <i>M. Křížková Hronová</i>	9
Počítačová hra nejen jako forma zábavy, ale i jako překladatelská výzva <i>T. Poledníková</i>	12
Kurz práce s nástrojem CAT – SDL/RWS Trados Studio	14
Praktický kurz české výslovnosti	15
Poselství z Ukrajiny	16
Bubeníčci vzpomněli Rudolfa Pellara	18
Náš patron i patronem knihovníků <i>V. Merunka</i>	19
Fínske inovácie alebo príspevok k prekladaniu medzi dvoma jazykmi s malým rozšírením <i>A. Rády</i>	20
Výpustky jako „chyby“	21
Druhá bomba pro Heydricha? <i>B. Balcar</i>	24
Konec války na bavorském pomezí – Šumava 1945 <i>B. Balcar</i>	24
Výber terminologických záznamov z poľovníckej zoológie a biológie (recenze) <i>O. Wrede</i>	25
Český a italský právní řád: role překladatele	26
Dilia	26
Soutěž SLOVNÍK ROKU 2022–2023	27
Dále vyšlo, nebo vyjde... <i>A. Šourková</i>	28

Vítejte, přátelé!

Od začátku roku jsme s potěšením do Jednoty tlumočnicků a překladatelů přijali nové členky a členy:

Ilija Bey	Praha
Marie Braná	Praha
Petr Čermoch	Nymburk
Alžběta Černá	Praha
Katarina Hajabáčová	Levice, Slovensko
Petra Chalushová	Plzeň
Livia Jansen	Mnichov, Německo
Pavčina Klofáčová	Praha
Jiří Kocourek	Praha
Martina Levey	Praha
Natalie Novotná	Ostrava
Martin Repecký	Frýdek-Místek
Petr Jan Vinš	Praha
To Uyen Vongová	Pečky
Valentina Vonderková	Praha
Lukáš Vozáb	Nový Oldřichov / Praha
Jadwiga Wasilewska	Kłodzko, Polsko

Obrázek z obálky

Jaro je tu a Balíček na spadnutí. Předloni jsme měli psyeledického zajíčka, vloni ovečku, letos máme jarní koťátko. Podrobný program Jarního balíčku JTP 2023 najdete na straně 7.

Termínovka 2023

15. 4.

Jarní balíček JTP

<https://www.jtpunion.org/akce/jarni-balicek-jtp-2023/>

16. 4.

Jarní jeronýmský výlet: Brandýs nad Labem – Čelákovice

<https://www.jtpunion.org/akce/jarni-jeronymsky-vylet-brandys-nad-labem-celakovice/>

19. 4.

Trestní právo hmotné – sexuální trestné činy (KST ČR)

<https://www.kstcr.cz/cz/akce/trestni-pravo-hmotne-2.-cast-sexualni-trestne-ciny>

22. 4.

Česko-anglický seminář, finanční a daňová terminologie (KST ČR)

<https://www.jtpunion.org/akce/cesko-anglicky-seminar-financni-a-danova-terminologie-i-online/>

13.-14. 5.

Hybrid Meetings: Preparation and Collaboration

<https://www.jtpunion.org/akce/hybrid-meetings-preparation-and-collaboration/>

13. 5.

Alegorický a symbolický jazyk Prahy (tematická vycházka – KSTČR)

<https://www.kstcr.cz/cz/akce/1.-tematicka-vychazka-alegoricky-a-symbolicky-jazyk-prahy>

20. 5.

Záludnosti institutu trestního řízení v překladu do a z polského jazyka

<https://www.jtpunion.org/akce/zaludnosti-institutu-trestniho-rizeni-v-prekladu-do-a-z-polskeho-jazyka/>

3. 6.

VALNÁ HROMADA JTP 2023 V Pardubicích

<https://www.jtpunion.org/akce/valna-hromada-jtp-v-pardubicich/>

24.-28. 7.

Pětidenní seminář právnické angličtiny (KST ČR)

<https://www.kstcr.cz/cz/akce/petidenni-seminar-pravnicke-anglictiny>

24.-28. 7.

Pětidenní seminář právnické francouzštiny (KST ČR)

<https://www.kstcr.cz/cz/akce/petidenni-seminar-pravnicke-francouzstiny>

10.-11. 11.

JERONÝMOVY DNY 2023

<https://www.jtpunion.org/akce/jeronymovy-dny-2023/>

Z translatické bibliografie

Babel, časopis Mezinárodní federace překladatelů FIT, roč. 68, č. 1, 2022. ISSN 0521-9744.

První číslo časopisu Babel z roku 2022 obsahuje celkem šest odborných statí, jež se věnují řadě aspektů z oblasti teorie i praxe překladu, v různých kontextech a situacích.

V prvním článku Jorge Díaz-Cintas z university College London a Zhang Juan z Huazhong Agricultural University (Wu-chan, Čína) píší, že díky digitálním technologiím a sociálním sítím, stejně jako různým online platformám dochází k rychlému rozmachu audiovizuálních překladů, které pomáhají překonávat jazykové bariéry a šířit výchozí kulturu po celém světě. Zároveň se však autoři kriticky vyjadřují k tzv. „redukci kultury“ zejména u audiovizuální produkce, jež nebyla natočena v angličtině. Jako příklad uvádějí čínské televizní seriály či filmy, které mají mnohdy problém prosadit se v zahraničí a pokud chtějí uspět, tak překladatelé musí často v různé míře přistupovat ke „krácení“ kulturních reálií, aby to bylo srozumitelnější pro jinojazyčné, nečínské publikum.

Ve druhé stati Leong Ko z univerzity v Queenslandu (Austrálie) probírá překlady různých typů certifikátů a osobních dokumentů, jako jsou rodný list, oddací list, řidičský průkaz, živnostenský list, diplomy, vysvědčení a osvědčení. To všechny jsou dokumenty, jejichž překlady jsou zcela běžnou praxí. Autor se zde zaměřil na výchozí čínské doklady a na konkrétní problémy, které při jejich překladu do angličtiny v kontextu Austrálie vznikají. Analyzoval jednotlivé překladatelské strategie a bral přitom v úvahu lingvistické, pragmatické, kulturní i kontextově komunikativní aspekty. Na základě své analýzy dospěl k závěru, že u čínských dokladů je vhodné při jejich překladu do angličtiny raději konzultovat s potenciálními uživateli účel těchto překládaných dokumentů a podle toho použít adekvátní překladatelské strategie a postupy.

Třetí příspěvek od Marie-Claude L'Homme z univerzity v Montrealu, Elizabeth Marshman z univerzity v Ottavě a Antonia San Martín z Univerzity Québec à Trois-Rivières popisuje průběh pilotní studie, jež měla za cíl vysvětlit, jakým způsobem studenti oboru překladatelství přistupují

k odborným termínům, jak je analyzují a jak je vnímají. Konkrétně v této studii badatelé pracovali se vzorkem 27 probandů a pomocí dotazníku se zaměřili na schopnost studentů propojovat termíny z oblasti životního prostředí se situačními koncepty tak, jak je definuje sémantika rámců (viz např. Fillmore Ch., Baker C., 2010). Díky tomuto přístupu jsou studenti schopni lépe analyzovat sémantické základnosti odborné terminologie a zvládat tak různé pojmové nuance či nejednoznačnost termínů v konkrétním kontextu.

Ve čtvrté studii se Mutahar Qassem z Najran univerzity (Saúdská Arábie) podrobně zabývá překlady kolokací obsažených v Koránu. Svůj výzkum dokládá na sedmi různých překladech Koránu z arabštiny do angličtiny

a čerpá přitom z Arabského korpusu Koránu. Využívá jak lexikální a frekvenční analýzu, tak i exegetický výklad tohoto náboženského textu.

Pátá stať od Barbary Sapaly z Varmijsko-mazurské univerzity v Olštýně a Marty Turské z univerzity v Gdaňsku se věnuje velice důležité a ne tak často zkoumané problematice, a to úloze překladu pro kolektivní paměť. Zejména pak pro nás, občany České republiky, je toto téma, jež autorky analyzují, obzvláště zajímavé. Jde totiž o ztracený dopis generála Wladysława Sikorského, který jej poslal Edvardu Benešovi, československému prezidentovi, a nese datum 17. února 1941. Tento dopis je známý pouze ve svém německém a českém překladu. V dějinách překladu najdeme celou řadu podobných příkladů

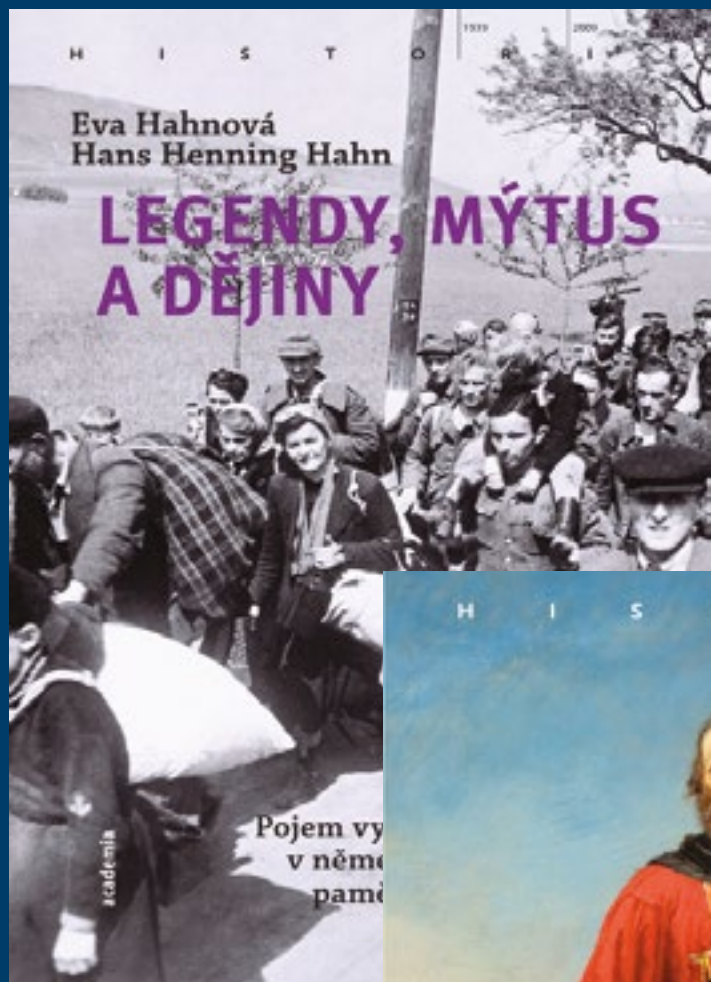
textů, kdy byly zachráněny či zachovány pouze jejich překlady, jež pak byly včleněny do kulturního a historického systému, a právě díky nim tak byla zajištěna jeho kontinuita. V případě překladů zmiňovaného dopisu generála Sikorského tomu tak však nebylo. Historický a politický kontext korespondence mezi generálem Sikorským a prezidentem Benešem, jejíž obsah se týkal vysídlení německého obyvatelstva poté, co válka skončí, vedl badatelky k tomu, že se zamýšlejí nad vzájemným vztahem mezi kolektivní pamětí a vědomostmi spojenými s tímto historickým obdobím. Článek popisuje úlohu překladu jakožto komunikačního aktu a tedy i zdroje znalostí, jež se takto předávají dál a přispívají k tvorbě kolektivní paměti. S ohledem na výše uvedené oprávněně vzniká otázka, zda je tento skutečně překlad pravý. Absence původního textu se zřejmě stala záminkou pro jeho zpochybnění, protože překlad nebyl v souladu s oficiálním výkladem tohoto období dějin. Takové rozhodnutí může vést i k tomu, že překlad by mohl být vnímán jako možný nástroj manipulace. Autorky proto uvažují, zda hypoteticky by bylo možné tento překlad využít na nadnárodní úrovni při diskusích o kolektivní paměti v souvislosti s vysídlováním.

V šestém, posledním článku Song Hua z Minnan Normal univerzity (Čang-čou, provincie Fu-tien, Čína) představuje výsledky svého korpusového výzkumu, zaměřeného na využití konektorů ve dvou čínských překladech epického fantasy románu *The Lord of the Rings* (Pán prstenů). Jeden překlad pochází z Tchaj-wanu a druhý z kontinentální Číny. Oba překlady porovnává s prvním čínským překladem a s původním textem v angličtině, aby určil, jakou roli hrají explicitace a používání konektorů a do jaké míry má na jejich frekvenci vliv samotný originál. Využívá jak kvalitativní, tak kvantitativní výzkumné metody. Je zajímavé, že tchajwanská verze překladu je více explicitní než verze kontinentální. Tento výsledek může být způsoben i odlišným pedagogickým přístupem a regionálními překladatelskými normami na území pevninské Číny, kde se klade větší důraz na věrnost překladu.

IVANA ČEŇKOVÁ, ÚTRL FF UK

NOVINKY

NAKLADATELSTVÍ ACADEMIA

Jarní balíček

JTP 2023

Balíček rad, návodů a užitečných prezentací pro mladé a začínající překladatele a tlumočníky (ale nejen pro ně!)

15. 4. 2023 od 9.30

K-centrum,

Senovážné nám. 23, Praha 1

9.30

Zahájení

9.35-11.00

Alena Novotná:

Diskuse o cenotvorbě

Jako volnonožci, tedy OSVČ, si chceme především dobře vydělat. Každý z podnikatelů má právo určit si vlastní sazbu. Ale jaká sazba je ta správná? Ta, která stačí mně? Ta, která není cenový trh v mém oboru? Jak si ji určím, když v oboru teprve začínám? A co doporučují profesní asociace v mém oboru? Takovéto otázky si položíme a pokusíme se na ně odpovědět v sobotní diskusi o cenotvorbě.

11.00-12.30

Libor Nenutil:

Prezentace na sítích

Sociální sítě využíváme tak nějak všichni. Jak je můžeme jako tlumočníci a překladatelé

využívat, abychom zde našli klienty? Jak ze žrouta času udělat zdroj referencí, zakázek a networkingový nástroj? Na tyto a další otázky se spolu pokusíme najít odpověď.

12.30-13.15

přestávka, občerstvení

13.15-13.30

Amalaine Diabová: Vyhlášení soutěže JTP o nejlepší diplomovou / bakalářskou práci v oboru translatologie (SOUND)

13.30-14.30

Supervize

Typy supervize: jazyková supervize a psychohygiena, jak se učí supervize, intervize, zpětná vazba na ÚJKN FF UK, jaká je situace v praxi. Příspěvek bude tlumočen do českého znakového jazyka. Prezentace připravena ve spolupráci ČKTZJ a ÚJKN FF UK. Hovoří a tlumočí Jitka Bačáková, Tereza Holoubková, Kateřina Menhartová, Barbora Štiková, uvede Denisa Lachmanová, Kruh vzdělávání ČKTZJ.

14.30-16.00

Kateřina Středová: Srovnání funkcí a specifik nástrojů CAT RWS / SDL Trados Studio a Phrase (dříve Memsource). Výhody, nevýhody, vychytávky. *Uvažujete o pořízení nějakého nástroje CAT nebo o přechodu od jednoho dodavatele k jinému? Pracujete spíše online, nebo offline? Chcete využívat post-editaci strojového překladu nebo vás zajímá spíše lokalizace softwaru či webových stránek? Srovnání dvou z nejrozšířenějších nástrojů – RWS Trados Studio (dříve SDL) a Phrase (dříve Memsource) – vám může pomoci v rozhodování, který z nich by pro vás mohl být v dané situaci užitečnější.*

Počet míst:

prezenčně max. 70 / online max. 90

Cena: 500 Kč

členové JTP, ASKOT a ČKTZJ zdarma

Přihlášku a další informace najdete zde: <https://www.jtpunion.org/akce/jarni-balicek-jtp-2023/>

Pozvánka na jarní jeronýmský výlet v neděli 16. dubna 2023

Brandýs nad Labem – Čelákovice

Milé kolegyně a milí kolegové, vydejte se s námi na jarní jeronýmský výlet, který proběhne v návaznosti na Jarní balíček JTP. Tentokrát navštívíme Brandýs nad Labem, kde se nachází zámek patřící k významným renezančním památkám Čech. Sloužil jako letní lovecké sídlo panovníků a je pevně spjat s českými dějinami. V průběhu pěti století ho navštívili všichni císaři Habsburské dynastie.

Do Brandýsa pojedeme **autobusem 375 ze stanice Českomoravská v 9:00**, ten dále zastavuje na Vysočanské v 9:03, Proseku (zastávka v ulici Prosecká) v 9:07 a v Letňanech v 9:13. V Brandýse na náměstí vystoupíme v 9:36 a vydáme se k zámku, kde máme od 10:00 rezervovanou komentovanou prohlídku trvající zhruba jednu hodinu; základní vstupné činí 150 Kč, snížené 100 Kč.

Po prohlídce mohou ti, kteří se nechtějí zúčastnit pěšího výletu, odjet autobusem zpět do Prahy; intervaly odjezdů jsou časté: 11:39, 11:50, 12:09, 12:39, 12:50 atd.

Turisté se vydají na cca 9 km dlouhý pochod do Čelákovice. Cesta je nená-

ročná, vede podél Labe stále po rovině. Poté, co se posílíme v restauraci U Bohuslavů, kterou již známe – skončili jsme tam jeden z našich prvních výletů (Lysá n. Labem-Byšičky-Čelákovice), se vydáme na zpáteční cestu. Vlaky do Prahy na Masarykovo nádraží jezdí každou půlhodinu: 14:05, 14:35, 15:05, 15:35 atd.

Těšíme se na všechny účastníky – naše členy, jejich rodinné příslušníky i kamarády. Máte-li dotazy nebo návrhy, pište na alena.sourkova@tiscali.cz.

ALENA ŠOURKOVÁ

V soutěži translatologických prací vloni uspěl absolvent katedry anglistiky a amerikanistiky FF UP

Nejlepší diplomovou práci z oblasti překladatelství a tlumočnictví má aktuálně Martin Zeidler, nyní již absolvent katedry anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty UP. Takový je loňský výsledek Soutěže o nejlepší diplomovou/bakalářskou práci v oboru Translatologie (SOUND), kterou vyhláší Jednota tlumočnicků a překladatelů.

Martin Zeidler obhájil diplomovou práci na UP, poté s ní uspěl v soutěži SOUND. V červnu 2022 ji prezentoval na translatologické konferenci v Ženevě, v listopadu pak na loňských Jeronýmových dnech v Praze. Foto: archiv MZ

Martin Zeidler obhájil svou diplomovou práci na Univerzitě Palackého a sám ji nepovažoval za nikterak výjimečnou. Měl radost, že se mu podařilo vytvořit obstojnou metodologii, žádné vyšší ambice vyjma úspěšné obhajoby neměl. Do prestižní soutěže práci přihlásil až po pozitivním hodnocení komise, která se shromáždila u obhajoby, a především díky Ondřeji Klbalovi, který mu práci vedl. Právě Ondřej Klbal z katedry anglistiky a amerikanistiky se zasloužil také o to, že se Martin Zeidler v červnu 2022 vydal prezentovat svou diplomku také na translatologickou konferenci do Ženevy. V listopadu pak práci představil i na Jeronýmových dnech v Praze.

„Zabývám se v ní otázkou, jak je v Evropské centrální bance řešena koordinace práce všech účastníků, kteří se podílejí na tvorbě a překladu institucionálních publikací. Vzhledem k tomu, že unijní texty jsou ve všech

úředních jazycích považovány za originály, přestože fakticky jsou překládány, většinou z angličtiny, je velmi důležité zajistit konzistenci obsaženého sdělení mezi jednotlivými jazykovými verzemi. Aktuálně zavedená metoda spočívá v tom, že překladatelé pracují se sdílenou kopií zdrojového textu, takzvanými soubory s komentáři, kam mohou psát své dotazy a připomínky pro editory a potažmo původní autory anglického textu. V podstatě

jsem zkoumal tento nástroj jako teoretický koncept a porovnával s realitou, abych zjistil, jestli je zavedený způsob účinný, a navrhl jsem několik dalších možností jeho využití a prostor pro případná vylepšení“, vysvětluje téma své diplomky. Z úspěchu v soutěži má nejen radost, ale znamená pro něj i podporu v rozhodnutí výhledově pokračovat v doktorském studiu. „Je samozřejmě hezké mít i v této podobě jakousi ozdobu v životopise“, dodává.

Překládat na volné noze začal Martin Zeidler již během studia a nyní se tomu věnuje naplno. Zkušenosti z Evropské centrální banky, kde strávil jeden semestr na erasmovské stáži, by rád zužitkoval překladem finančních textů. Teď se však věnuje titulkování a baví ho to.

„Je skvělé, jak je translatologie jako obor rozmanitá. Nadcházejícím absolventům bych rád vzkázal, aby

nepodceňovali výběr tématu svých prací a zvolili si tak, aby jim záleželo na tom, jak bude práce vypadat. Je důležité, aby tuto práci dělali pro svůj vlastní pocit zadostiučinění z dobře odvedené práce, a ne jen pro splnění studijních povinností“, říká.

Podle vedoucího oceněné diplomky Ondřeje Klabala Martin díky zkušenosti v Evropské centrální bance (ECB) navrhl originální a inovativní téma, které nabízí zajímavý pohled na jeden konkrétní aspekt překladatelského procesu v institucionálním prostředí ECB, a to soubory s komentáři (CF).

„Podle dostupných informací nebylo toto téma zatím v translatologii zpracováno a soubory s komentáři nejsou standardně známým nástrojem. Přínos této anglicky psané práce je tak svým způsobem i osvětový“, uvádí O. Klabal. Diplomová práce Martina Zeidlera je tak podle něj cenným příspěvkem pro oblast institucionálního překladu. Ukazuje jak autorovy dobré rešeršní a analytické schopnosti, tak význam jeho osobní zkušenosti. Martin Zeidler pracoval podle O. Klabala s nadstandardním množstvím odborné literatury, ať už lingvistické, translatologické či sociologické. Snažil se na předmět

výzkumu nazírat z různých úhlů pohledu, a to vždy fundovaně.

„Velké ocenění si zaslouží i metodologie, kterou použil pro klasifikaci souborů s komentáři. Ta se mi jeví mimořádně komplexní a promyšlená a hodně přesahuje očekávání od magisterských diplomových prací. Velmi promyšlená je i definice souborů s komentáři. V diskuzi autor přináší zajímavé úvahy a vyjadřuje se k jednotlivým zjištěním analýzy, přináší návrhy na využití souborů s komentáři i další výzkum. Vše uvedené vnímám jako vysoce relevantní a poctivě vyargumentované. Jedná se o práci převyšující kvalitu standardních diplomových prací v oboru“, píše Klabal v posudku uvedené závěrečné práce.

Soutěž o nejlepší diplomovou/bakalářskou práci v oboru Translatologie (SOUND) vyhlašuje Jednota tlumočnicků a překladatelů (JTP) každé dva roky. Přihlásit do ní lze práci, která byla úspěšně obhájena na univerzitě v České nebo Slovenské republice a jejíž téma spadá do příslušné oblasti, a to nejdéle dva kalendářní roky před aktuálně uzávěrkou soutěže. Porotu tvoří akademické osobnosti z oboru oslovené JTP a zástupce JTP. Ceny

se vyhlašují a předávají na akci Jarní balíček JTP (dříve Mladý Jeroným) v roce následujícím po uzávěrcce soutěže. V posledním uzavřeném ročníku soutěže bylo přihlášeno devětatřicet prací, z toho devětadvacet bylo magisterských, osmnáct prací doputovalo od studentů ze Slovenska. Právě na Slovensko pak zamířila cena za práci bakalářskou.

Zdroj: Žurnál online Univerzity Palackého v Olomouci <https://www.zurnal.upol.cz/>
text: MILADA KŘÍŽKOVÁ HRONOVÁ,
redakčně upraveno

Smyslem **Soutěže o nejlepší diplomovou/bakalářskou práci v oboru Translatologie** je podpořit akademickou reflexi překladatelské a tlumočnické činnosti a přispět k šíření dobrého jména JTP mezi studenty a vyučujícími vysokých škol. Nejlepší prací se rozumí ta práce, která přispívá k poznání jevů, jež jsou předmětem zájmu JTP. Sem patří kultivace překladatelského a tlumočnického trhu, osvěta mezi zadavateli, překladateli/tlumočnickými a příjemci překladů/adresáty tlumočení, šíření etických a dalších hodnot zakotvených ve stanovách JTP.

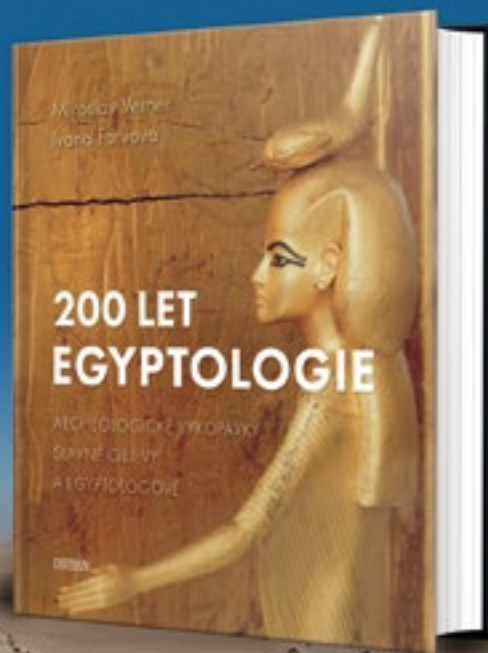
Publikace od předního českého egyptologa

Miroslav Verner, Ivana Faryová

200 LET EGYPTOLOGIE

V roce 2022 si světová egyptologie připomněla několik významných výročí. Před sto lety byla objevena hrobka „zlatého krále“ Tutanchamona. Zároveň uplynulo 200 let od chvíle, kdy Francouz Champollion rozluštil hieroglyfy a vznikl nový vědní obor, egyptologie. Přední český egyptolog M. Verner se při rozhovorech s novinářkou I. Faryovou vrací na začátek a přibližuje čtenářům hlavní milníky a nejzajímavější momenty tohoto dvousetletého příběhu.

504 stran, barevná publikace

Greta Thunberg

KNIHA O KLIMATU

Odehrává se největší příběh naší planety, o kterém se musí mluvit. To je důvod, proč se Greta Thunberg rozhodla využít svou platformu k vytvoření knihy, která se opírá o nejlepší současné vědecké práce. Kniha o klimatu představuje globální přehled vzájemně propojených planetárních krizí a předkládá nepřikrášlenou pravdu o tom, jak a proč se náš svět mění.

464 stran, barevné fotografie a ilustrace

KNIHA MATEMATIKY

Co je to imaginární číslo? Mohou se dvě paralelní přímky protnout? Jak může matematika předpovídat budoucnost? V průběhu historie si matematici kladli podobné otázky a hledali odpovědi, které nám pomohly pochopit vše od zákonitostí v přírodě až po moderní počítačové technologie. Tato kniha nabízí zasvěcený úvod do oboru matematiky a nepochybně osloví všechny, kteří chtějí poodhalit tajy čísel. Využívá atraktivní formu mozaiky a prostřednictvím textů, doprovodných ilustrací a názorných schémat přináší odpovědi na nejnaléhavější matematické otázky.

Váz., 352 stran, barevná publikace, 19,5 x 23,3 cm

Počítačová hra nejen jako forma zábavy, ale i jako překladatelská výzva

S překladem počítačových her se pojí pojem lokalizace. V této souvislosti však hovoříme o lokalizaci jako o celém procesu a překlad je pouze jednou z jeho částí. Lokalizace počítačových her je poměrně často zařazována pod AV překlad. Podle slov odborníků z praxe však lokalizace dalece přesahuje to, s čím se musí překladatelé audiovizuálních děl potýkat. Na úvod si však musíme zmínit několik důležitých poznámek. Počítačová hra je interaktivní forma zábavy. To znamená, že hráč provádějící určité akce se podílí na určování událostí ve hře a hra „odpovídá“ na jeho postup – z pasivního čtenáře či diváka se stává aktivní hráč. Z hlediska překladu je interaktivita důležitá, neboť komunikace mezi hrou a hráčem se realizuje prostřednictvím jazyka v textové či zvukové podobě. Rovněž by lokalizovaná verze měla působit na hráče stejně jako původní verze na své hráče. Primárním cílem lokalizace by tedy mělo být převedení zážitku při maximálním zachování obsahu, proto se někdy též mluví o emocionální lokalizaci. V neposlední řadě můžeme zmínit i běžnou nelineárnost děje, kdy se vývoj příběhu odvíjí od rozhodnutí hráče – například hra *Zaklínač 2*, herní adaptace knižní předlohy série *Zaklínač* A. Sapkowského, obsahuje až 16 různých konců. Z tohoto důvodu není možné, aby se v takovýchto hrách hráči zobrazily všechny texty. V knihách a ve filmech je místo a čas každé věty neměnné; čtenář nebo divák najde danou

větu vždy na tom samém místě v určitém čase. V počítačové hře se však daná věta může zobrazit jednou, vícekrát, nebo vůbec. Obsah počítačových her je z velké části plně dynamický. Skládá se až v okamžiku samotného hraní a každý hráč má tedy vlastní načasování titulků a vlastní zvukovou stopu.

Čím se tedy překlad počítačových her odlišuje od ostatních druhů překladu? Jako první můžeme zmínit velikost projektu a s tím spojenou práci v týmech. Například hra *Skyrim* čítá zhruba 3500 normostran textu. P. Mondschein, překladatel počítačových her a lokalizační manažer, popisoval, že překlad se vyhotovoval ve velkém týmu a rozfázovaně. Překlad herního textu mnohdy probíhá současně s vývojem hry, aby se dosáhlo tzv. simultánní distribuce (sim-ship). To znamená, že všechny lokalizované verze vyjdou současně s originální verzí hry. Překladatelé her tedy pracují s texty, které se upravují, odstraňují či přidávají. Všechny texty a materiály k překladu tvoří lockit (localization kit), jenž má v drtivé většině podobu excelové

tabulky, používají se však i některé online lokalizační nástroje jako MemoQ, Memsource či Smartling. Překladatelé her nepřekládají jen texty objevující se ve hře, ale i doplňkové materiály – texty technického a právního typu. Není tedy neobvyklé, že v rámci jednoho projektu se překládají texty o elfech, vílách a lektvarech a poté je potřeba přeložit texty o minimálních a dopo-

ručených systémových požadavcích, což obnáší specifikace procesoru či grafické karty; jednoduše řečeno, zda váš počítač zvládne hru spustit. V oblasti počítačových her se také mluví o slepém překladu a fragmentaci textu. Překladatelé mnohdy nemají k dispozici žádný kontext, a tak překládají oddělené věty, jak nejlépe umí. Rovněž třeba dialogy postav nemusí být v lockitu seřazeny za sebou tak, jak na sebe v rozhovoru navazují. Podle slov P. Mondscheina jsou v dnešní době v kvalitě zpracování lockitů stále extrémní rozdíly. Na jedné straně se setkává s tím, že klient ke každé větě přidá nejen kontext, ale i obrázek ze hry, na druhé straně dostává lockity, v nichž jsou texty tak, jak se vyexportovaly – zpřeházené a nesrovnané. A třetíčkou na dortu může být to, že texty velkých projektů chodí většinou na várky, kterých může být klidně i padesát. Může se dokonce stát, že lokalizátorům nejprve přijdou texty k překladu z konce hry. Herní text ve svém kontextu je poprvé viděn až ve fázi testování. Před ní však je ještě fáze korektury, o níž se

rovněž mluví jako o slepé, protože ani korektoři nemají k dispozici kontext. Jejich cílem je mimo jiné sjednotit styl přeloženého herního textu, tak aby vypadal, že jej překládal jeden člověk.

Během překladu počítačových her se překladatel setkává s mnoha proměnnými. Jedná se o zástupné znaky, které jsou poté ve hře nahrazeny konkrétními hodnotami a úkolem překladatele je rozklíčovat, co která proměnná vyjadřuje, jakých hodnot bude nabývat a tomu uzpůsobit zbytek věty. Proto věť „You {0} {1} {2}.“ odpovídá český překlad „Podařilo se ti {0} {1} {2}.“ Bez kontextu by se věta přeložila jako „Ty {0} {1} {2}.“ V dané hře se však za tyto proměnné dosazuje akce, číslo a název předmětu, kupříkladu „You saved 10 Mudokons“ (nebo „You killed 10 enemies.“, „You opened 50 lockers.“), tedy „Podařilo se ti zachránit 10 mudokonů.“ Postup pro překlad tohoto řádku byl poměrně zdouhavý, nejprve bylo nutné najít, kde se zhruba ve hře zobrazuje, zjistit, jakých hodnot nabývají proměnné, vytvořit v češtině vhodnou větnou konstrukci, vyhledat v lokalizační tabulce příslušné proměnné a dát je do potřebného tvaru – „mudokonů“ (ne „mudokoni“), „skříňek“ (ne „skříňky“). Zde však překladatel musí být nanejvýš opatrný, kdy neúmyslné smazání či změna, byť jednoho zástupného znaku, může způsobit nesprávné zobrazení textu, nenačtení textu nebo dokonce pád hry.

Dalším typickým oríškem, jenž vzniká při překladu z angličtiny do slovan-
ských jazyků, je gramatický rod. P. Mondschein zmiňoval, že se minimálně setkal s tím, že by vývojáři mysleli na vytvoření oddělených verzí pro mužský a ženský rod. Pokud však ano, v takovýchto případech byla vytvořena samostatná verze textů pro mužský rod a zcela samostatná verze textů pro ženský rod. Pokud to hra podporuje, je i řešením dát dané slovo s příslušným příznakem do věty v obou rodech a hra si poté vybere ten, který potřebuje. Anglický originál „You have entered the building.“ může mít českou variantu „{m:Vešel|f:Vešla} jsi do budovy.“ Pokud ale takovýto způsob zápisu hra nepodporuje, je potřeba použít genderově neutrální větu například „Vcházíš do budovy.“ nebo

„Dveře do budovy se otevřely.“ Vývojáři povětšinou řeší pouze ty gramatické problémy, které jsou relevantní pro jejich vlastní jazyk, proto rozdělení textů na mužskou a ženskou verzi spíše najdeme ve hrách ze střední a východní Evropy.

Při překladu musí překladatelé rovněž dodržet terminologii třetích stran. Ta se výrazně projevuje například u sportovních her a jmen hráčů. S ohledem na právní otázky vývojáři obvykle nepovolují přepis jmen do jiné podoby, než v jaké to dostali „na papíře“ od příslušné sportovní asociace. Proto v české lokalizaci uvidíme jméno Ovechkin namísto Ovečkin či Voracek

namísto Voráček – tak to vývojářům nařídila NHL.

Úrovně lokalizace v České republice jsou pouze dvě, a to textová a kompletní. Nutno podotknout, že ne všechny počítačové hry mají českou lokalizaci. Rovněž je zajímavé, že dokonce hry vyvíjené u nás v České republice obvykle vznikají v angličtině a až poté se překládají do češtiny. Textová lokalizace obsahuje překlad veškerých textů a kompletní lokalizace zahrnuje navíc i dabing. Rozdíl mezi titulkováním filmů či seriálů a titulkováním počítačových her je v tom, že překladatel počítačových her pracuje pouze se samotným textem. Titulky ve hrách

bývají mnohdy „odklikávací“ – hra čeká na pokyn od hráče, že má titulky přečteny. Zmáčknutím příslušného tlačítka může hráč dokonce titulky uprostřed promluvy vypnout a přejít tak na další. Titulkováním počítačových her je i cizí ruční zalamování řádků a stanovený počet znaků na řádek. Tvůrci hry stanovují velikost textového pole, do něhož se daný text musí vejít, a navíc si hráč může velikost titulků nastavit podle potřeby. Ruční zalamování by tedy způsobilo různé nelogičnosti. Již v samotném procesu vývoje hry se pracuje s tím, kde se mají jaké texty zobrazit, ve fázi překladu pak jen dochází ke změně „zdroje za cíl“. Co se týče

dabingu, i zde se setkáváme se dvěma pojmy – voice-over a lip-synch. Synchronizace rtů zde funguje úplně na jiném principu – hra si sama rozpožhuje rty podle přeloženého textu potřebným způsobem a překladatel se tedy může soustředit pouze na samotný text. P. Mondschein poznamenal, že v případě her jsou titulky jejich nezbytnou součástí. Herní dialogy totiž tvoří pouze mizivé procento obsahu a ojedinele dosáhnou jedné třetiny celkového množství textu. Čtení informací na obrazovce je tak jednou z důležitých částí celkového herního prožitku.

V neposlední řadě musí být dodrženy právní požadavky dané země, ve které má hra vyjít. Česká legislativa je shovívavá a u uměleckých děl, kam počítačové hry spadají, chrání svobodu projevu. V přiměřeném kontextu lze tedy zobrazovat například symboly, jež by byly jinak zakázané. Typickým příkladem je hra Wolfenstein II, kdy v české

verzi vidíme postavu Hitlera či symboly svastiky. V Německu však bylo potřeba provést určité změny, aby hra mohla vyjít na trh. Postavě Hitlera odstranili typický knírek, změnili jeho oslovení a symbol svastiky předělali na trojúhelník. Tyto úpravy řeší tzv. compliance specialisté, kteří jsou v kontaktu s lokalizačními týmy a zjišťují, zda je nějaký obsah problematický.

Počítačové hry jsou zajímavou překladatelskou výzvou nejen z hlediska interaktivity či multitextovosti, ale i z hlediska množství textu, absenci kontextu a právních požadavků.

TEREZA POLEDNÍKOVÁ

Kurz práce s nástrojem CAT - SDL/RWS Trados Studio

Další lednová vzdělávací akce, pořádaná Jednotou tlumočnicků a překladatelů, se konala v počítačové učebně Ústavu translatologie FF UK v Hybernské ulici a školitelem byl **PhDr. Bc. Tomáš Svoboda, Ph.D.**

Bohatý program zahrnoval mj.:

- **Integrované prostředí**, zahrnující prostor pro editaci textu, správu projektů, organizaci překladových pamětí, strojový překlad, správu terminologie, spárování dokumentů (alignment), export a import dokumentů pro revizi.
- Překlad souborů ve formátu pro **Word, PowerPoint, Excel, PDF**.
- Jak nejlépe využít **strojový překlad**, integrovaný v programu Trados Studio? Jaké překladače jsou k dispozici, u jakých typů textů přináší strojový překlad nejlepší výsledky, a kdy je to naopak ztráta času?
- **Nástroje kontroly kvality**: okamžité (během překladu – kontrola tagů, čísel, délky segmentu atd.) a následné (např. kontrola pravopisu).
- Jak funguje **MultiTerm**? Návěst práce s terminologií (tvorba glosářů, propojení s prací v editoru, přidávání termínů).
- Spárování stávajících (starších/referenčních) originálů a překladů – modul pro tzv. **alignment**.
- **Trados Studio – tipy a triky**: Jak zrychlit psaní a editaci v prostředí editoru?
- Časté chyby a jak se jich vyvarovat. Jak revidovat v programu MS Word a nemuset přenášet změny do Tradosu zpět ručně?
- Vysvětlení typů shod (match rate) a statistiky (analýzy)

Praktický kurz české výslovnosti

Na 18. ledna 2023 JTP kurz uspořádala a vedl jej **Mgr. Jaroslav Šimek**, zkušený lektor češtiny pro cizince, působící na Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy, kde se specializuje na trénink české fonetiky pro mluvčí, jejichž rodným jazykem není čeština. Účastníci se seznámili

se strukturou a pravidly české výslovnosti a zaměřili se na praktický nácvik produkce a percepce češtiny na úrovni slov i větných celků. Na žádost spokojených posluchačů se 15. března uskutečnilo pokračování.

Poselství z Ukrajiny

24. února 2023, v den prvního výročí vpádu ruských vojsk na Ukrajinu, byla v Knihovně Václava Havla v Praze představena kniha *Poselství z Ukrajiny* (vydalo nakladatelství Argo). Přináší soubor válečných projevů prezidenta Volodymyra Zelenského, jenž je pro knižní vydání sám vybral a knihu opatřil působivým úvodem, v němž se zamýšlí nad tím, co se o sobě a o Ukrajině dozvěděl od počátku invaze. Ve svých plamenných, výtečně vystavěných a bravurně přednesených projevech hájí právo na svobodu, národní svěbytnost a nezávislost, burcuje svědomí státníků a vyzývá

všechny lidi dobré vůle k podpoře Ukrajiny.

(Na foto zleva:) debatu moderoval Petr Onufer, o titulu s jejím překladatelem Viktorem Janišem hovořili Rita Kindlerová a Jakub Szántó, večer uvedl Michael Žantovský.

Jakub Szántó též představil právě vycházející knihu *Putinova válka*, v níž

desítky zpravodajů České televize (Jonáš, Szántó, Polák, Kubal, Rožánek, Borek, Černohorský, Měřejovský, Papadpulos, Šilhan) sepsala unikátní válečnou kroniku největšího evropského konfliktu od druhé světové války. Jejich osobní svědectví nabízejí autentický obraz všech důležitých fází ruské agrese. Kniha nabízí detailní přehled i silné

příběhy ze všech klíčových front, bombardovaného týlu, politických jednání na nejvyšší úrovni i z dění v Rusku samotném. Doplnují ji dramatické fotografie kameramanů ČT. Vydalo též Argo, Szántó je editorem publikace.

FOTO -PK-

BUBENÍČCI VZPOMNĚLI RUDOLFA PELLARA

Břežnový večer se konal v podzemním Studiu Paměť na Petřském náměstí (Soukenická 29).

Hana Kofránková jej připravila k nedožitým stým narozeninám vynikajícího překladatele, šansoniéra, herce a hudebního pedagoga Rudolfa Pellara, jenž byl až do roku 2010 (úmrťi ve věku 87 let) častým hostem bubeníčkovských večerů.

Program „**Nikdy nikomu o nikom nic nevypravujte...**“ uváděla a o jubilantovi hovořila Hana Kofránková, na dědečka též vzpomínal a krásně zpíval a hrál Jan Pellar (syn našeho milého člena Rubena), na klavír doprovázel, jakož i svým zpěvem večer obohacoval, Přemysl Rut.

Náš patron i patronem knihovníků

Náš kolega a příznivec doc. Ing. Vojtěch Merunka, Ph.D., mj. autor mezislovanštiny, napsal pro své přátele pojednání *O knihovnících a sovách a také scifi*, v němž se věnuje i patronovi tlumočnicků a překladatelů sv. Jeronýmovi. Dal nám laskavé svolení, abychom právě tuto část zde uveřejnili.

Svatým patronem knihovníků je Jeroným (řecky Hieronymos, přeloženo *svaté jméno*) ze Stridonu, římského města ležícího v dnešním Chorvatsku. Jeroným patří mezi nejdůležitější a nejváženější církevní otce a učitele spolu s Augustýnem, Ambrožem a Řehořem Naziánským. Svátý Jeroným je považován za nejvdělanějšího z této skupiny, protože je doloženo, že znal nejvíce jazyků, včetně jazyků starověkého Orientu.

Jeroným je také autorem první Bible v latinském jazyce přeložené z řeckého, hebrejského a aramejského originálu. A je tu ještě jedna milá skutečnost: Jeroným je též považován nejen za svatého patrona lingvistů, tlumočnicků a překladatelů, ale také za nebeského patrona Slovanů, protože ve středověku se věřilo legendě, že byl slovanského původu a Solunští bratři apoštolům rovní Cyril a Metoděj mu ve své skromnosti připisovali autorství slovanského písma.

K této slovanské legendě se váže roztomilý příběh s takzvaným Remešským evangeliářem. Stalo se totiž, že v Praze v Emauzském klášteře se usídlili chorvatští mniši, kteří sepsali českou bibli v hlaholici. Jejich žákem byl údajně i Jan Hus, jehož to inspirovalo k reformě českého pravopisu v latinském písmu, doplněného o diakritická znaménka. Kromě toho se u nás v cyrilici také psalo v Sázavském klášteře. Když čeští husité potřebovali světit nové biskupy a chtěli jim zachovat apoštolskou linii (kterou totiž u protestantských církví zrušil až Martin Luther), tak

husité pochopitelně neuspěli u římské kurie a museli se obrátit na druhé centrum křesťanství, na Cařihradský Ekumenický Patriarchát. Tam byli údajně vyslyšeni, ale úspěšné spolupráci Bohu žel zabránil pád Konstantinopole v roce 1453. Čeští husité tam donesli své knihy na důkaz čistoty své víry. Ostatně totéž udělali v opačném gardu Cyril s Metodějem v Římě v roce 868, kde poprvé zaznělo, že autorem slovanského písma je Svátý Jeroným. Po pádu Byzance se pravý původ knih zapomněl. O sto dvacet let později, do již tureckého Cařihradu, v roce 1574 dorazil francouzský kardinál Charles De Lorraine, jenž v Orientu sháněl

relikvie pro francouzský královský poklad. Tak se stalo, že kardinál od Konstantinopolského patriarchy získal i pergameny popsané nesrozumitelným písmem, protože je údajně psal sám velký Jeroným. Tím se fragmenty českých knih staly na několik století součástí pokladu, nad nímž přísahali francouzští králové při korunovaci. Pravdu zjistil až osvícený ruský car Petr I. Když mu totiž při jeho návštěvě ve Francii ukázali vzácný poklad, k velkému údivu jej on a jeho družina dokázali přečíst, neboť znali písmo a rozuměli jazyku podobnému ruštině. Dnes jsou pergameny uschované v remešské knihovně a Francouzi o tom neradi mluví.

Svátý Jeroným je často zobrazován s lebkou a lvem. Ke lvu se pojí legenda – jednou se do jeskyně s mnichy zatoulal lev, mniši utekli a jen moudrý Jeroným poznal, že lev má zraněnou tlapu (měl tam zabodnutý trn). Ošetřil mu ji a od té doby ho lev všude věrně doprovázel. Je to symbolické vyjádření, že vědění (knihy) je mocnější než hrubá síla (lev). Proto je dodnes ve velkých knihovnách možno najít sochy lvů, někdy dokonce se zkříženými předními tlapami.

Lebka, jako další symbol knihovníků, je spojena s nám dobře známými latinskými nápisy *memento mori* nebo *cogita mori*. Znamená to, volně přeloženo: „Pamatuj, že zemřeš“ a „vše co myslíš, zemře“. Tím je symbolicky řečeno, že dar vědění a moudrosti nemusí vždy přinášet radost a člověk by měl moudře a smysluplně užívat dny svého života.

Fínske inovácie

alebo príspevok k prekladaniu medzi dvoma jazykmi s malým rozšírením

Obdobie, keď si ľudia povinne zakrývali tváre rúškami, som trávil prekladom knižky *100 inovácií z Fínska* do slovenčiny. Išlo o súčasť rozsiahleho projektu, v rámci ktorého sa zborník príspevkov o fínskych spoločenských inováciách, ktorý zostavil a Ilkka Taipale, poslanec, politik, aktivista a lekár, prekladá do stála väčšieho počtu jazykových mutácií – v súčasnosti je ich päťdesiatpäť. Paralelne vznikali aj preklad do češtiny. Obe jazykové mutácie sa prezentovali v marci 2023 v bratislavskom Artfóre a v rezidencii fínskeho veľvyslanca v Prahe. Napadlo mi, že sa o svoj – redaktorom a vydavateľom povolený – predhovor podelím s čitateľmi ToPu.

Zopár slov prekladateľa na úvod

Prečo som sa podujal na tento zložitý a náročný preklad, preplnený odbornou terminológiou doslova zo stovky rozličných odvetví? Čoraz častejšie totiž stretám v Európe s otvorenými vnútornými hranicami odborníkov na Fínsko. Ľudí, ktorí tam dlho pracovali alebo trvalo pracujú, výborne sa dorozumievajú s Fínmi po anglicky a vedľa o tej krajine nielen čo-to ale naozaj veľa. Ich poznanie má však háčik. Oni sa pohybujú v tej časti fínskeho života, kde sa hovorí po anglicky. A tým jazykom sa dnes hovorí vlastne v celom Fínsku v situáciách, keď sa Fíni zhovárajú s Nefínmi. Fíni prekladajú svoj život, včerajší, terajší, ba aj zajtrajší, do angličtiny a Slováci z ich do svojej angličtiny čerpajú vlastné vedomosti o krajine tisícov jazier. A tak poznajú angličtinárske Fínsko. Nazdávam sa, že to je podobné, ako keď na Slovensku rozprávate Fínovi po anglicky, ako vaša starká vyrábala modrotlač alebo chodila na priadky, strýko škrabal vinohrad, večer vám rozprával rozprávku o vodníkovi, čo žil v neďalekom rybníku, a vy ste v detstve hrali vybijanú. Okoreniť svoje vyprávanie môžete návodom na výrobu žinčice alebo ovčieho syra. Ak potom budete mať pocit, že čosi zostalo nedopovedané či

nedopochopené, budete blízko tomu, aby ste porozumeli môjmu tvrdeniu, že Fínsko, jeho história, inštitúcie, súčasné i historické, kultúra v jej vývine a jeho ľudia so svojimi dušami sa naozaj dajú poznať iba cez fínčinu.

Veď aj výrazy najzákladnejšej slovnnej zásoby ako „dom“, „dvor“, „les“ majú v oboch jazykoch v mnohom kontexte veľmi odlišný obsah. V beletrii by som mal istú voľnosť ako viesť čitateľa do sveta fínskych reálií, tu sa tej možnosti vedome odriekam v nádeji, že mi to umožní vyvrátiť aspoň niektoré nepresné predstavy našincov o krajine Suomi bez ohľadu na to, že ich získali v priamom kontakte s Fínmi a Fínskom vďaka svojej znalosti napr. angličtiny.

Jednou z prekladateľských metód je naturalizácia – pripodobnenie reálií inej kultúry podobným, málokedy však úplne totožným reáliám cieľového jazyka. V tomto texte sa usilujem využívať naturalizáciu iba v najnutnejšej miere, usilujem sa o metódu takpovediac protichodnú, o exotizáciu. Ide mi o to, aby si slovenský čitateľ uvedomoval rozdielnosť medzi fínskymi a slovenskými reáliami, aby vedel, že číta o inej krajine s inými a čiastočne veľmi odlišnými historickými východiskami. Mám totiž pocit, že v opačnom prípade by bola táto knižka iba trocha náročnejším sprievodcom pre povrchného, iba za zážitkami bažiacieho turistu – a to by bola škoda práce.

Ako príklad môže poslúžiť fínsky *Joulupukki*, ktorému – podľa prekladu Fínov samotných – najčastejšie vravíme Santa Claus. Som presvedčený, že bude lepšie, ak môj preklad vyvolá diskusiu, ba i kritiku, než aby čitateľ učičikal predstavou, že je to „niečo ako u nás“. Ďalším príkladom môže byť *Suomen Naisyhdistys* Fínske združenie žien. V bežnom prípade, by sa dalo uspokojiť s prekladom „Fínsky zväz žien“ (nuanse rozdielov medzi „zdrúžením“ a „zväzom“ prenechám pritom právnikom a lingvistom), no keby sme tak postupovali systematicky, postupne by sme vinou konotácií, ktoré termíny

vyvolávajú v mysli bežného a možno aj povrchného čitateľa, opisovali skôr slovenské ako fínske reálie. To je dôvod, prečo napríklad fínsky *kuntalaki* (zákon o obci) neprekladám ako „zákon o obecnom zriadení“.

Bez toho, aby som sa púšťal do oblastí, kde sú moje prekladateľské vedomosti pre špecialistu len povrchné, chcel by som podotknúť, že mnohé veci, ktoré svet a v ostatnom čase aj Slovensko na Fínsku obdivujú (napríklad vzdelávací systém), sú založené na inštitúte komunálnej dane z príjmu – teda nie na poplatkoch za psov a dani z nehnuteľností. Táto komunálna daň z príjmu fyzických osôb a korporácií (isteže, aj vo Fínsku je istý spôsob centrálného prerozdelenia) umožňuje fínskej obci financovať potrebné aktivity. Pri takmer rovnakom počte obyvateľov Slovenska a Fínska si treba uvedomiť, že kým Slovenská republika má 2927 obcí, fínskych obcí je 309.

Za žiadnu cenu by som nechcel sklzuť do vábivej role „vykladača“ fínskej kultúry, fínskeho spôsobu života alebo fínskych inštitúcií. Táto prekladateľská pokora voči pôvodnému textu a jeho autorom zďaďa umožní zvedavému a skúmanému čitateľovi siahnúť po dnes tak bezprostredne prítomných prostriedkoch rýchleho zhadzovania informácií a doplniť si obraz tam, kde napríklad zapochybuje „či to tak naozaj môže byť“. Len by si mal vybrať overené a pôvodné údaje, nie legendy o Fínsku, sprostredkované cez iné jazyky a významovo deformované, hoci uvádzané najlepším presvedčením ich poskytovateľov založeným na presvedčení „veď som tam bol“.

Editor Ilkka Taipale: 100 inovácií z Fínska. Ako sa Fínsko stalo Fínskom: vynálezy v politike, sociálnej sfére a každodennom živote. Petrus, Bratislava 2022. ISBN 978-80-89233-85-5

PHDR. ANDREJ RÁDY
soudní tlumočník a prekladateľ
jazyka fínskeho a nemeckého
otec zakladateľ a čestný člen JTP

Výpustky jako „chyby“

V ToPu č. 145/2021 jsme otevřeli téma výpustek v tlumočení. Dnes budeme v tématu pokračovat.

Už Gile (1999) zdůrazňuje, že je nutné odlišovat **strategické „výpustky“**, které jsou ze strany tlumočnicka záměrné, a výpustky, jež výrazným způsobem snižují kvalitu tlumočení (např. zcela vynechané číselné údaje atp.). Průměrnou únosnou hranici chyb a neobratností tlumočnicka vymezuje Gile na deset za minutu. Pokud se k selhání tlumočnicka přidá ještě selhání technického zařízení nebo jiné vnější podmínky tlumočení, výsledná kvalita tlumočení se tím samozřejmě ještě více snižuje.

Gile (2011) uvádí, že studenti tlumočení se v rámci výuky učí přísné normě gramatické správnosti. Profesionální tlumočníci raději „něco vynechají“, když cítí, že nezvládnou převést kompletní informaci, jen aby zůstal výsledný projev formálně bez gramatických chyb. Výpustky tedy uvádí Gile jako tlumočnickou strategii, kdežto gramatické chyby považuje za důsledek ztráty kontroly nad výstupem. Pokud není vstupní text příliš rychlý, zdůvodňuje Gile ztrátou kontroly nad tlumočnickým výstupem i chyby ve výslovnosti. Gilova (2011) kategorie jazykových chyb zahrnuje všechna gramatická narušení formy a nevhodná vyjádření, která shrnuje pod pojmem **infelicities**. Obecně uvádí, že výkony jednotlivých profesionálních tlumočnicků se lišily jak v počtu, tak v druzích chyb, což ukazuje na rozdílný „tlumočnický styl“ jednotlivých tlumočnicků.

Kopczyński (1980) na výpustky pohlíží jako na chyby (errors) nebo opomenutí (omissions), k nimž dochází

během tlumočení. Kromě zběžné zmínky o „volitelných“ výpustkách ve své práci nijak nenaznačuje, že by výpustky mohly být využívány jako vědomá součást tlumočnického procesu nebo jako lingvistická copingová strategie, neuvažuje o tom, že by se mohly efektivně využívat v rámci úspěšného tlumočení k **zajištění kulturní ekvivalence**. Další autoři (Altman 1989, Moser-Mercer, Kunzli, Korac 1998, Russell 2002), zaujali podobný přístup jako Kopczyński (1980) a výpustky kategorizovali jako chyby, nikoliv jako součást tlumočnické strategie.

Pokud jde o frekvenci výpustek, Cokely (1985, 1992) v práci uvádí, že při tlumočení s kratším i delším časovým posunem vždy převažovaly **lexikální omise**. Následovaly kohezční omise a poté v daleko menším počtu omise morfologické. Jeho studie ukázala, že tlumočníci s dvousekundovým časovým posunem dělali celkově více omisí než tlumočníci s delším posunem. To je v rozporu s Barikovou studií (1975), jež uváděla, že k většímu počtu výpustek vede delší časový posun. Cokely (1992) uvádí: předpokládat, že při kratším časovém posunu v ST dojde k menšímu počtu omisí, je naivní. Zároveň ale také prohlašuje, že „díky krátkému časovému posunu se tlumočnick dostává do režimu kvazi-stínování a v důsledku rozdílů v řečové artikulaci a rychlosti produkce znakového jazyka může dojít ke zvýšenému počtu omisí, protože tlumočnick se snaží „udržet krok s řečníkem“ (1992: 54). Podle Cokelyho rozšiřuje delší časový posun celkové pochopení sdělení ve zdrojovém jazyce, což tlumočnickovi umožňuje „posoudit informační

a funkční hodnotu morfologických i lexikálních jednotek“ (1992: 54).

Ačkoliv Cokely (1985, 1992) uznal, že tlumočníci mohou využít k přijetí rozhodnutí o konkrétní podobě tlumočení delší časový posun, čímž pracují s určitým stupněm metalingvistického povědomí, všechny jeho studie odkazují na omise jako na chyby a pojednávají o možných příčinách jejich výskytu. V podstatě tak předkládají způsoby, jak se omisím v tlumočení vyhnout.

Dále nastiňujeme perspektivy, jak je jinak možné o tlumočnických chybách přemýšlet. Už Enkvist (1973) zpochybňoval hodnocení úspěšnosti komunikace založené na počítání chyb v tlumočení. Zastával analytický přístup zaměřený na cíl sdělení a v rámci toho představil koncept **kontextuální vhodnosti**. Ten má sloužit jako měřítko závažnosti chyby, a to tak, že posoudí **vhodnost výroku v kontextu dané situace**. Enkvist tvrdil, že v důsledku toho, že interakce je orientována na cíl, je možné posuzovat chyby nejen ve vztahu k funkčně relevantním cílům, nikoliv izolovaně. Také Bakerová (Baker 1992) si uvědomuje, že v odůvodněných případech potřebují tlumočníci využít „překlad výpustkou“, a byla tedy přesvědčena, že používání výpustek může být strategické.

Současný náhled na odchylky od zdrojového textu se liší nejen u jednotlivých přístupů např. konceptualistů a kognitivistů, ale i u jednotlivých odborníků v jednom myšlenkovém směru. V dlouhé debatě probíhající v oblasti výzkumu ST obhajují „kontextualisté“ tezi, že výkon tlumočnicka je podmíněn kontextovými faktory, „kognitivisté“ naproti tomu analyzují

tlumočnické výkony s ohledem na kognitivní omezení, která jsou bez ohledu na kontext stejná.

Současný trendem je důraz na to, že práce tlumočnicka vychází ze sociokulturního kontextu a že ten je třeba vzít v úvahu, protože pouhé kognitivní modelování k pochopení mnohých aspektů tlumočení nestačí. Konkrétněji, badatelé zabývající se aspekty tlumočení závislými na kontextu vycházejí z údajů, jako jsou ohled na politický a kulturní význam prostředí (Cronin 2002), na motivované změny perspektivy výpovědi (Dirikerová 2004), na záměrné výpustky zvyšující koherenci (Viaggio 2002) a v současné době také na očekávání příjemců (např. Kurz 1993, Moser 1996, Pöschhacker 2002).

Pymová (Pym 2008) zastává názor, že není dost dobře možné zaměřovat se na hodnocení výstupu tlumočení jako na produkt, bez ohledu na kontext, situaci, v rámci níž text vzniká. Otázka výpustky je podle autorky úzce spojena s problematikou kontextu. Výpustka může být vnímána jako nezpochybnitelně opodstatněná (příkladem mohou být falešné začátky), protože „vysoká kvalita“ rozhodně není totéž, co převedení všech prvků zdrojového textu. Kvalitou v nejširším smyslu se tak rozumí míra, do jaké komunikační akt dosáhne svého cíle. Na rozdíl od Gila, který řadí chyby a výpustky do jedné skupiny odchylek od zdrojového textu, Pymová apriorně nesouhlasí s tím, že vypouštění je znakem nižší kvality. Pymová rozděluje výpustky na **nízkorizikové**, které nemají významný dopad na kvalitu textu, a **vysokorizikové**¹, které obsah tlumočeného textu narušují a pozměňují. Tyto kategorie nízkého/vysokého rizika výpustky však dělí ve srovnání s Gilem pouze s ohledem na cíl komunikace.

Vzájemně se zmíněné přístupy k výpustkám nevyklučují, jen upozorňují na skutečnost, že k vypuštění informace nemusí dojít jen kvůli povaze zdrojového textu (text s velkou hustotou informací, rychlý text apod.) ani jen kvůli kognitivní činnosti (rozdělení a koordinace úsilí), ale že může být také výsledkem tlumočnickova vědomého rozhodnutí.

Zatímco simultánní tlumočníci soudí, že by se měli dopustit co možná nejméně vysoce rizikových výpustek,

které by měly negativní dopad na kvalitu výsledného textu, poměrně často se automaticky uchylují k výpustkám nízkorizikovým. Ty jsou pravděpodobně součástí tlumočnické strategie úspory času. K mentální aktivitě, která ústí ve výpustky, se tlumočníci uchylují pravděpodobně proto, aby uvolnili kapacitu pro další činnosti, nikoliv s ohledem na zdrojový text.

Cílem všech tlumočnicků by přesto měla být snaha uchylvat se k výpustkám co nejméně, především z důvodu tlumočnické prestiže. Jakákoliv výraznější výpustka v tlumočnickém výstupu je pro tlumočnicka riziková, protože příjemci si uvědomí, že nedostávají nové informace, což může poškodit vztah implicitní důvěry tlumočnicka a příjemce. Jakmile přítom přijde jakýkoliv prostředník (tlumočnick, překladatel, komunikační mediátor apod.) o důvěru, přijde takřkajíc o všechno. Druhý důvod pro vyhýbání se výpustkám vychází z předpokladu, že řečník je s kontextem obeznámen lépe než tlumočnick, a dovede tedy rozložení komunikačních rizik lépe

posoudit. Pokud je tudíž tlumočnick na pochybách, zda některou z informací vypustit, měl by spíše než vlastnímu dojmou, která informace je nová a která redundantní, věřit řečníkovi. Měl by ze zdrojového textu obsáhnout co možná nejvíce. Jedná se v podstatě o **strategii přenosu rizika**. Pokud úsek informace nebude fungovat, řečník přijal riziko jako první, a následky tedy ponese on. Tlumočnick svým tlumočením s minimálním počtem výpustek přispívá k většímu porozumění.

Taxonomie výpustek

Napierová (Napier 2002) uvádí příklady výpustek, jež tlumočníci v souladu s různými výzkumy mohou dělat. Patří k nim výpustky v rovině morfoloické, lexikální, syntaktické, kohezní a kontextuální. Upozorňuje na to, že tlumočníci mohou výpustky dělat vědomě či nevědomě během zpracovávání informací ze zdrojového jazyka do jazyka cílového. To pak může být považováno za chybu (v případě nevědomosti) nebo za strategii (v případě záměru). Vytvořila novou taxonomii výpustek, jež popisuje

potenciální výpustky v tlumočení na základě míry uvědomění a způsobu strategického plánování u tlumočnicka (Napier 2001: 84):

1. **Vědomé strategické výpustky** (conscious strategic omissions) – výpustky, jež tlumočnick provádí vědomě, přičemž za rozhodnutím vynechat určité informace je snaha zvýšit efektivitu tlumočení. Tlumočnick pracuje se svými lingvistickými a kulturními znalostmi, aby vyhodnotil, které z informací ve zdrojovém jazyce budou dávat smysl v jazyce cílovém, které informace jsou kulturně relevantní a co je naopak redundantní.

2. **Vědomé záměrné výpustky** (conscious intentional omissions) – výpustky, jež vedou ke ztrátě informace. Tlumočnick si je výpustky vědom a udělal ji záměrně, protože dostatečně neporozuměl konkrétní lexikální jednotce nebo jejímu významu, nebo nedokázal nalézt odpovídající ekvivalent v cílovém jazyce.

3. **Vědomé nezáměrné výpustky** (conscious unintentional omissions) – výpustky, jež vedou ke ztrátě informace. Tlumočnick si je výpustky vědom, ale neudělal ji záměrně, protože když uslyšel lexikální jednotku (či jednotky), rozhodl se počkat na více kontextuálních informací pro lepší porozumění významu a daný úsek prozatím „vyplnil vatou“. Tím se však vstupní informace nakumulovaly a časový posun se prodloužil, a tak se lexikální jednotka (či jednotky) nepodařilo převést a zůstaly vypuštěny.

4. **Vědomé receptivní výpustky** (conscious receptive omissions) – výpustky, jichž si je tlumočnick vědom a dopouští se jich proto, že kvůli špatné kvalitě zvuku nedokáže patřičně dešifrovat, co slyšel, v případě znakového jazyka i „viděl“.

5. **Nevědomé výpustky** (unconscious omissions) – výpustky vedoucí ke ztrátě informace. Tlumočnick si těchto výpustek není vědom a nevybavuje si, že by konkrétní lexikální jednotku (či jednotky) slyšel.

Tyto kategorie výpustek byly vymezeny na základě komentářů tlumočnicků k jejich výkonu a v souvislosti s jejich hodnocením míry vědomí, které do rozhodování o výpustkách zapojili. Podle našeho názoru se může v některých případech jednat, především v případě vědomé strategické výpustky, o značnou manipulaci s celkovým obsahem sdělení. Jako měřítko srozumitelnosti může v našich podmínkách stále figurovat míra srozumitelnosti pro konkrétního tlumočnicka. Pokud nebude pro tlumočnicka jako slyšícího člena většiny něco srozumitelné (nebude znát slyšený výraz, nebude se orientovat v tlumočené promluvě), může na základě

¹ Výpustky s vysokým rizikem jsou podle Pymové ty, které naruší záměr a komunikační cíl mluvčího. Výpustky s nízkým rizikem neohrožují základní cíle komunikačního aktu. Výsledný tlumočený text, který obsahuje výpustky s nízkým rizikem, je obsahově shodný s obsahem zdrojového textu, protože nízkorizikové výpustky nemají zásadní vliv na celkový obsah a vyznění textu.

pokřiveného přístupu ke komunitě Neslyšících a k jejich jazyku předpokládá, že promluva nebo její část nebude tím spíše srozumitelná a „přínosná“ pro neslyšícího klienta. Nutno dodat, že tyto úvahy nemusí být u tlumočnicků do značné míry uvědomované, může se jednat o určité typy předsudků.

Seznam literatury:

BAKER, M., 1992. *In other words: a course on translation*. London and New York: Routledge, s. 180–216.
BARIK, H. C., 1975/2002. Simultaneous Interpretation. Qualitative and linguistic data. In PÖCHHACKER, F.; SHLESINGER, M., eds. *The Interpreting Studies Reader*. London; New York: Routledge, s. 79–91.
COKELY, D., 1985. *Towards a sociolinguistic model of the interpreting process: focus on ASL and English*. UMI.
COKELY, D., 1992. *Sign language interpreters and interpreting*. Burtonsville: Linstok Press, 161 s.
CRONIN, M., 2002. The empire talks back: Orality, heteronomy and the cultural turn in interpreting studies. *The Interpreting Studies Reader*. London and New York: Routledge, s. 393–397.

DIRIKER, E., 2004. *De-/re-contextualizing conference interpreting: interpreters in the ivory tower?* John Benjamins Publishing.
ENKVIST, N. E., 1973. Should we count errors or measure success? *Errata: Papers in error analysis*, s. 16–24.
GILE, D., 1999. Testing the Effort Models' tightrope hypothesis in simultaneous interpreting. A contribution. *Hermes* 23, s.153–172.
GILE, D., 2011. Errors, Omissions and Infelicities in Broadcast Interpreting. In: ALVSTAD, C.; HILD, A.; TISELIUS, E., ed. *Methods and Strategies of Process Research: Integrative approaches in Translation Studies*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, s. 201–218.
KOPCZYŃSKI, A., 1980. *Conference Interpreting. Some linguistic and communicative problems*. Poznaň: Uniwerszta Adama Mickiewicze.
KURZ, I., 1993. Conference Interpretation: Expectations of Different User Groups. In: PÖCHHACKER, F.; SHLESINGER, M., eds. *The Interpreting Studies Reader*. London, New York: Routledge, s. 312–324.
NAPIER, J., et al., 2002. *Sign language interpreting: Linguistic coping strategies*.
PYM, A., 2008. On omission in simultaneous interpreting. *Efforts and models in interpreting and translation research: A tribute to Daniel Gile*, 80: 83.

VIAGGIO, S., 2002. The quest for optimal relevance: The need to equip students with a pragmatic compass. In: GARZONE, G.; VIEZZI, M., ed. *Interpreting in the 21st Century: Challenges and Opportunities*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins, s. 229–244.

MGR. NAĎA HYNKOVÁ DINGOVÁ, PH.D.

Působí v Ústavu jazyků a komunikace neslyšících Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Odborně se zaměřuje zejména na problematiku tlumočení a překladu českého znakového jazyka (disertační práce *Typologie chyb v tlumočení z češtiny do českého znakového jazyka*, 2017), vede také profesní přípravu tlumočnicků a léta se sama věnuje tlumočení v nejrůznějších sférách (médiu, soudní tlumočení, odborné konference aj.). Dlouhodobě se zabývá divadlem Neslyšících, pravidelně tlumočí divadelní inscenace a hudbu (Divadlo Na Zábřadlí, Divadlo Kampa aj.), např. představení Jaroslava Duška *Čtyři dohody a Pátá dohoda*. Přípravuje také scénáře televizních pořadů o Neslyšících.

Druhá bomba pro Heydricha?

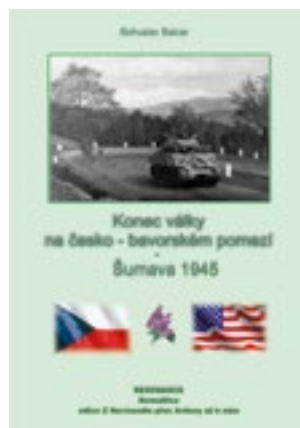
ISBN 978-80-88220-17-6

Téměř osmdesát let poté, kdy došlo v pražské holešovické zatáčce k akci, jejímž cílem byla likvidace jednoho z nejprominentnějších mužů německé Třetí říše – Reinharda Heydricha, by se mohlo zdát, že bylo již vše podstatné zjištěno, popsáno, ba i zfilmováno. Avšak zdání klame!

Bádání není zcela určité u konce. Jeden z autorské dvojice této knižní publikace, Jaroslav Kulhánek, člen příbuzenstva Jiřího Potůčka alias Tolara, příslušníka paraskupiny SILVER A, se při svém pátrání o podrobnostech působení svého příbuzného setkal s velmi zajímavým svědectvím, badateli doposud ponechávaným bez povšimnutí, jež podstatným způsobem mění doposud akceptovaný popis průběhu pokusu o Heydrichovu likvidaci (ponejvíce ne příliš šťastně nazývané „atentátem“). Na scéně v „Heydrichově zatáčce“ se tak v aktivní roli objevuje i radista paraskupiny SILVER A Jiří Potůček a s ním otázka, zda vybuchla pouze jedna (Kubišova) bomba, anebo či existovala i „druhá bomba pro Heydricha“.

Rámec hlavnímu tématu tvoří k dokreslení dojmů z oné doby jak kapitoly s profily několika postav – obětí nacismu, hrdinů proti němu bojujících, ale také pro něj aktivně činných, tak i dnes, po tak dlouhé době, stále silně otřásající autentické vylíčení prostředí jednoho z koncentračních táborů, kde byli vězněni někteří českoslovenští parašutisté vyslaní do Protektorátu Čechy a Morava z Velké Británie.

Kromě otázky, zda se mohl pokus o Heydrichovu likvidaci stát i podle scénáře s „druhou bombou pro Heydricha“, rozebírá kniha aspekty provedení útoku i jeho důsledků, dodnes vyvolávajících kontroverze.

Konec války na česko-bavorském pomezí - Šumava 1945

ISBN 978-80-88220-15-2

V okamžiku, kdy se západní Spojenci na čele se Spojenými státy rozhodli rezignovat na dobytí Berlína a místo toho pootočit směr dalšího útoku svých hlavních sil do prostoru východního Bavorska k izolaci neexistující „virtuální Alpské pevnosti“, údajného posledního místa německého národního odporu, bylo zřejmé, že se do bojových plánů velitelství amerických ozbrojených sil dostanou i oblasti bavorské strany Českého lesa a Šumavy, tedy Hornofalckého a Bavorského lesa, severně od veletoku Dunaje.

Tímto koridorem se musely americké jednotky probíjet až na území Rakouska, aby tak vytvořily nárazníkovou zónu a znemožnily v té době nejsilnější a nejbojeschopnější německé armádní skupině Střed/Mitte ústup z prostoru Protektorátu Čechy a Morava do oné neexistující, západní Spojence ale stále děsící „Alpské pevnosti“.

Za prvními americkými jednotkami, jež se velkou rychlostí koridorem prohnaly, se do tohoto prostoru začaly přesunovat další, s úkolem dosáhnout předválečné československo-německé hranice a zesílit takto „sanitární kordón“ k izolaci „Alpské pevnosti“. Tyto jednotky se pak zmocnily horských přechodů v Českém lese a na Šumavě a vstoupily na československé území. Boje na bavorské i české straně těchto pohoří byly posledními boji, jež musely jednotky americké armády v závěru války podstoupit. Jejich další postup do českého vnitrozemí se už nesl v duchu triumfálního vstupu vítězů, oslavovaných davy českého obyvatelstva.

Informace o posledních bojích v oblasti Šumavy jsou přehledně utříděné z chronologického i geografického hlediska. Zcela podle zásad korektní badatelské práce jsou ověřeny z více původních zdrojů včetně cizojazyčných tak, aby ve svém souhrnu utvořily hodnotnou publikaci literatury faktu, vyhovující nejenom všeobecnému zájmu čtenářů, ale i studijním účelům coby nový pramen studia při zpracovávání diplomových i jiných absolventských prací atp.

Publikace zajisté v neposlední řadě přispěje i k aktivní propagaci území Šumavy, jejíž lokality zde popisované zcela určitě přilákají řady zájemců o tuto historii.

Zuzana Gašová: „Výber terminologických záznamov z poľovníckej zoológie a biológie“.

VŠERS, České Budějovice, 2022 (153 s.)

Odborná publikácia Výber terminologických záznamov z poľovníckej zoológie a biológie / Auswahl terminologischer Einträge aus dem Fachgebiet Wildtierkunde autorky doc. Mgr. Zuzany Gašovej, PhD. je záslužným počínom na poli terminologického bádania v úzko vymedzenej oblasti poľovníckej zoológie a biológie.

Uvedená publikácia je jedným z publikačných výstupov projektu KEGA č. 006TU Z-4/2020 „Využitie inovatívnych prístupov na zvýšenie kvality vzdelávania v študijných odboroch Lesníctvo a poľovníctvo prostredníctvom e-learningového výkladového slovníka slovenskej a nemeckej terminológie používanej v poľovníctve“. Projekt bol riešený v rokoch 2020–2022 na Ústave cudzích jazykov Technickej univerzity vo Zvolene v spolupráci s Fakultou aplikovaných jazykov Ekonomickej univerzity v Bratislave.

Interdisciplinárnosť, ktorá je pre terminologický výskum tak príznačná, sa v recenzovanej publikácii odzrkadľuje prepojením fundovaných poznatkov uvedeného špecifického odboru s poznatkami lingvistickým (lexikografickými a terminologickými). Aktuálnosť a relevantnosť skúmanej problematiky umocňuje aj skutočnosť, že výskum v danej úzko špecifickej oblasti a v danej jazykovej kombinácii (nemčina-slovenčina) na Slovensku doteraz absentoval.

Publikácia je koncipovaná ako dvojjazyčný výkladový glosár (nemčina-slovenčina), pozostávajúci zo 120 terminologických zápisov z oblasti poľovníckej zoológie a biológie. Člení sa na tri okruhy: 1. Poľovnícka zoológia a biológia vo všeobecnosti

(Wildtierkunde im Allgemeinen), 2. Srstnatá zver (Haarwild) a 3. Pernaťá zver (Federwild). Terminologicky najrozsiahlejšou je časť srstnatá zver, ktorá sa ďalej špecifikuje na oblasti ako raticová zver (Schalenwild), parohatá zver (Geweihträger), rohatá zver (Horntträger), diviacia zver (Schwarzwild), dravá zver (Raubwild), svište (Murmeltiere) a zajačia zver (Hasentiere). V časti o pernatých zveroch sú uvedené terminologické záznamy z oblasti hrabavcov (Hühnervogel) a slukovitých (Schnepfenvogel).

Jednotlivé terminologické jednotky sú spracované párovo a majú jednotnú štruktúru zápisu (identifikačný kód / sub/disciplína; terminus technicus; základné gramatické informácie o termíne; definícia a bibliografický údaj o zdroji definície; kontext a bibliografický údaj o zdroji kontextu; synonymný výraz pre daný termín; ďalší poznámkový aparát). Všetky termíny sú spracované minuciózne v súlade so zásadami systematickej terminologickej práce (Arntz, R./Picht, H./Schmitz, K.-D. 2014. Einführung in die Terminologiearbeit a i.).

V uvedenej publikácii znásobuje správnosť a dôveryhodnosť dvojjazyčných terminologických záznamov nielen rozsiahla rešeršná činnosť (pozri zoznam literatúry a internetových zdrojov), ale aj úzka spolupráca a konzultácie autorky s odborníkmi z praxe a akademického prostredia, ktoré sú nevyhnutné predovšetkým pri definovaní pojmov a porovnávaní definícií v oboch jazykoch.

Predkladaný glosár odráža svojím rozsahom a kvalitou spracovania jednotlivých terminologických záznamov mimoriadne úsilie autorky, jej vytrvalosť, osobnú zanosť a chuť spoznávať nové.

Odborná publikácia je hodnotným výkladovým slovníkom so širokou využiteľnosťou. Budú ho môcť využiť nielen študenti Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene, pre ktorých bol prednostne vytvorený, ale aj študenti iných vzdelávacích inštitúcií s podobným zameraním doma a v zahraničí. Glosár je vzhľadom na cenné doplnujúce informácie a kontextuálne údaje vhodný aj pre študentov prekladateľstva a tlmočníctva či praktizujúcich prekladateľov a tlmočníkov. Vďaka jeho bezplatnej online verzii je zároveň dostupný širokému okruhu používateľov (<https://faj.euba.sk/verejnost/aktuality-novinky/838-zuzana-gasova-vyber-terminologických-zaznamov-z-polovnickej-zoologie-a-biologie-auswahl-terminologischer-eintraege-aus-dem-fachgebiet-wildtierkunde>).

DOC. PAEDDR. OLGA WREDE, PHD.

KATEDRA ROMANISTIKY A GERMANISTIKY FF
UKF V NITRE

Český a italský právní řád: role překladaatele

Krajanské sdružení Associazione Praga oslavilo vloni v Římě dvacáté výročí své existence. Jeho posláním je šíření české kultury, jazyka a reálií v Itálii, provozuje např. Českou školu Řím, pravidelně vydává dvojjazyčný časopis Římské listy/Fogli romani a organizuje odborné semináře a konference (např. o bilingvistu). Ministerstvo zahraničí ČR udělilo vloni České škole Řím cenu Gratias Agit za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

8. listopadu 2022 uspořádalo sdružení na půdě Velvyslanectví ČR v Římě seminář Český a italský právní řád: role překladaatele. Byl věnován trestnímu, rodinnému a hospodářskému právu, terminologii a lingvistice. Vystoupila na něm mj. i soudní tlumočnice a překladaatelka a dlouholetá členka JTP a KST ČR Dagmar De Blasio Denčíková s příspěvkem Co komu přináší nový samostatný zákon o soudních tlumočnících a soudních překladaatelích? (český zákon č. 354/2019). Associazione Praga vydala ze semináře dvojjazyčný sborník a věnovala jej knihovně JTP.

15. února t. r. proběhlo pracovní jednání zástupců JTP, z. s. a Odborového svazu JTP s ředitelem divadelní, literární, a audiovizuální agentury Dilia Janem Bartákem a ředitelem kolektivní správy Tomášem Heroldem. Hlavním předmětem činnosti Dilia je zajišťování ochrany autorských práv.

Předmětem jednání, na němž JTP a OS JTP zastupovali Miroslav Pošta a Edita Jiráková, byla otázka autorských práv překladaatelů audiovizuálních děl v České republice a v dalších členských státech EU a stávající úprava kolektivní správy v zákoně o právu autorském (121/2000 Sb.) a občanském zákoníku (89/2012 Sb.).

SOUTĚŽ SLOVNÍK ROKU 2022-2023

Ve dvouletém hodnoceném období 2022–2023 bylo k datu vydání tohoto čísla časopisu přihlášeno 31 publikací slovníkové a encyklopedické literatury. Uzávěrka přihlášek do tohoto dvouročníku je 31. 12. 2023. Odborná porota bude tituly hodnotit počátkem příštího roku a výsledky budou vyhlášeny a ceny předány na veletrhu Svět knihy 2024.

Kolektiv autorů: ENCYCLOPAEDIA BELIANA 9. SVÄZOK. Koks-Kraj. Encyklopedický ústav SAV v spolupráci s VEDOU, vydavatelstvom Slovenskej akademie vied. 1. vyd. 686 s.

UKRAJINSKO-ČESKÝ GLOSÁŘ. ADAPTAČNĚ INTEGRAČNÍ KURZY VÍTEJTE V ČESKÉ REPUBLICĚ. 2. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2019. 19 s., cca 600 hesel.

RUSKO-ČESKÝ GLOSÁŘ. ADAPTAČNĚ INTEGRAČNÍ KURZY VÍTEJTE V ČESKÉ REPUBLICĚ. 2. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2019. 26 s., cca 600 hesel.

Daniel Cohn-Sherbok – JUDAISMUS – ILUSTROVANÝ PRŮVODCE. 1. vyd. Brno: Jota, 2021. 256 s. ISBN 978-80-7565-779-4.

Miroslav Malovec – VELKÝ ČESKO-ESPERANTSKÝ SLOVNÍK. 1. vyd. Praha, Kava-Pech, 2022. 750 s. ISBN 978-80-88326-29-8.

Pavel Kovář – REPREZENTANTI 1906–2021. 1. vyd. Praha, Olympia, 2022. 248 s. ISBN 978-80-7376-637-5.

Inna Renčka – LEKSIKON TOTALITARIZMU. 1. vyd. Kyjev, TOB Vidavnictvo Klio, 2018. 231 s. ISBN 978-617-7023-75-2.

Kol. autorů – 1000+: ČESKO-UKRAJINSKÝ SLOVNÍK ZÁKLADNÍ ZDRAVOTNICKÉ TERMINOLOGIE. Online slovník na webu Ministerstva zdravotnictví ČR. 28 s., cca 1000 hesel. <https://www.jtpunion.org/kol-autoru-1000-cesko-ukrajinsky-slovník-zakladni-zdravotnicke-terminologie/>

Vlasta Knorová - FORESTRY DICTIONARY: ENGLISH-CZECH, GERMAN, FRENCH, CZECH-ENGLISH, GERMAN, FRENCH. 2. vyd. Brandýs nad Labem: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, 2022. 124 s. ISBN 978-80-88184-43-0.

David Průša, Václav Šedivý: ORCHIDEJE JIŽNÍCH ČECH. Jihočeský kraj, České Budějovice 2022. 568 s. ISBN 978-80-87520-77-2.

Miroslav Valeš: DICCIONARIU DE A FALA: LAGARTEIRU, MAÑEGU, VALVERDEŇU. Centro Interdisciplinar de Documentação Linguística e Social, Minde (2021.) 461 s. Online verze: <http://cidles.eu/projects/fala-outputs/>. ISBN 978-989-97819-2-4.

Pavel Janoušek a kol: DĚJINY ČESKÉ LITERATURY V PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA. 1. vyd. Praha, Academia, 2022. 652 s. ISBN 978-80-200-3377-2.

Martin Rychlík: DĚJINY LIDÍ. 1. vyd. Praha, Academia, 2022. 648 s. ISBN: 978-80-200-3198-3.

Jiří Padevět: KRONIKA DRUHÉ REPUBLIKY. 1. vyd. Praha, Academia, 2022. 872 s. ISBN 978-80-200-3203-4.

Marta Vaculínová, Martina Šárovcová, Alena Nachtmannová: PORTRÉTY PŘEDBĚLOHORSKÝCH INTELEKTUÁLŮ. 1. vyd. Praha, Academia, 2022. 424 s. ISBN 978-80-200-3245-4.

František Štícha a kol.: VELKÁ AKADEMICKÁ GRAMATIKA SPISOVNÉ ČEŠTINY II. DÍL MORFOLOGIE. 1. vyd. Praha, Academia, 2022. 988 s. ISBN 978-80-200-3185-3.

Barbora Laštovková, Marek Laštovka, Kateřina Jiřová, Josef Třikač, Václav Ledvinka: PRAŽSKÝ ULIČNÍK. ENCYKLOPEDIA NÁZVŮ PRAŽSKÝCH VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ. 2. upr. a rozš. vyd. Praha, Academia, 2022. 888 s. ISBN 978-80-200-3267-6.

Jan Šumpich, Jan Liška, Zdeněk Laštůvka, Aleš Laštůvka: MOTÝLI A HOUSENKY STŘEDNÍ EVROPY VI. Drobní motýli II. 1. vyd. Praha, Academia, 2022. 812 s. ISBN 978-80-200-3315-4.

Stanislav Opluštil, Jaroslav Zajíc, Jiří Svoboda: PRALESY A JEZERA MLADŠÍCH PRVOHOR. KDYŽ UHLÍ BYLO JEŠTĚ ZELENÉ. 1. vyd. Praha, Academia, 2022. 424 s. ISBN 978-80-200-3257-7.

Leo Bureš: FENOMÉN VELKÁ KOTLINA 1. FLÓRA – VEGETACE – FAUNA. 1. vyd. Praha, Academia, 2022. 704 s. ISBN 978-80-200-3214-0.

Michal Jareš: PŘÍPAD CLIFTON. 1. vyd. Praha, Academia, 2022. 584 s. ISBN 978-80-200-3354-3.

Mlada Holá, Martin Holý: PROFESOŘI PRAŽSKÉ UTRAKVISTICKÉ UNIVERZITY V POZDNÍM STŘEDOVĚKU A RANÉM NOVOVĚKU (1457/1458-1622). 1. vyd. Praha, Academia, Historický ústav AV ČR, 2022. 652 s. ISBN 978-80-200-3328-4.

Peter Becher, Steffen Höhne, Jörg Krappmann, Manfred Weinberg (eds.): KOMPENDIUM NĚMECKÉ LITERATURY ČESKÝCH ZEMÍ. 1. vyd. Praha, Academia, 2022. 652 s. ISBN 978-80-200-3388-8.

Zuzana Gašová: VÝBER TERMINOLOGICKÝCH ZÁZNAMOV Z POLOVNÍCKÉJ ZOOLOGIE A BIOLÓGIE. 1. vyd. České Budějovice, VŠERS, 2022. 153 s. Též online: <https://faj.euba.sk/veda-a-vyskum/publikacie/nove-publikacie/849-zuzana-gasova-vyber-terminologickych-zaznamov-z-polovnickej-zoologie-a-biologie-auswahl-terminologischer-eintraege-aus-dem-fachgebiet-wildtierkunde>. ISBN 978-80-7556-112-1.

Greta Thunberg: KNIHA O KLIMATU. 1. vyd. Praha, Universum, 2022. 464 s. ISBN 978-80-242-8226-8.

Miroslav Verner, Ivana Faryová: 200 LET EGYPTOLOGIE – ARCHEOLOGICKÉ VYKOPÁVKY, SLAVNÉ OBJEVY A EGYPTOLOGOVÉ. 1. vyd. Praha, Universum, 2022. 504 s. ISBN 978-80-242-8498-9.

Karel Felt: SPARTA - 130 LET FOTBALOVÉ HISTORIE. 1. vyd. Praha, Universum, 2022. 360 s. ISBN 978-80-242-8532-0.

**Klára Smolíková, Lukáš Vavrečka:
NEČTU! POSLOUCHÁM – PRŮVODCE
BÁJEČNÝM SVĚTEM AUDIOKNIH.**

1. vyd. Praha, Universum, 2022. 192 s.
ISBN 978-80-242-8126-1.

**Rebecca Wragg Sykesová:
NEANDERTÁLCI – NAŠI PŘÍBUZNÍ.**

1. vyd. Praha, Universum, 2022. 360 s.
ISBN 978-80-242-8136-0.

**Andrej Halada: ČESKÝ GOLF – HISTORIE
OD ROKU 1990 DO SOUČASNOSTI.**

1. vyd. Praha, Universum, 2022. 408 s.
ISBN 978-80-242-8124-7.

**ANASTÁZIE ŽUKOVA: LÉKAŘSKÝ
A LÉKAŘSKO-SOCIÁLNÍ SLOVNÍK**

(Rusko-český a česko-ruský). 1. vyd.
Praha: Oktan Print, 2023. 377 s.
ISBN 978-80-88415-961.

Slovník roku je soutěžní a propagační akce Jednoty tlumočnicků a překladatelů. Během dvouletého hodnoceného období zde chronologicky, podle data doručení, vystavujeme na našem webu

<https://www.jtpunion.org/category/souteze/slovník-roku/2022-2023/>

publikace přihlášené do soutěže. Ta slouží k orientaci na trhu slovníkové a encyklopedické literatury. Snaží se poskytnout pokud možno ucelený přehled o všech novinkách vydaných během soutěžního období a předložit uživatelům alespoň základní hodnocení kvality publikací. Cílem soutěže je dále propagace slovníkové a encyklopedické literatury na webu, v časopise ToP (tlumoční-překlad) a na veletrhu Svět knihy.

Na laureáta ceny SLOVNÍK ROKU za období 2022-2023 čeká nová trofej z dílny naší členky Heleny Giordanové.

Dále vyšlo (nebo vyjde)...

Deutsch am Arbeitsplatz / Eva Doulová. 2. vyd. Havlíčkův Brod: Jiří Kadlec – Auricon publishing, 2023. ISBN 978-80-908642-2-1: Kč 350,00.

English for nursing and paramedical professions. Part 1, The basic course / Stanislav Cita. 3. vyd. Praha: Karolinum – nakladatelství Univerzity Karlovy, 2022. ISBN 978-80-246-5437-9: Kč 260,00.

Lékařská a lékařsko-sociální slovník / Anastázie Žuková. 1. vyd. Praha: Oktan Print, 2023. ISBN 978-80-88415-96-1.

Čtyřjazyčný obrázkový slovník pro cizince. Česko-slovensko-ukrajinský-ruský / Jana Rohová. Praha: Nakladatelství Dr. Josef Raabe, 2022. ISBN 978-80-7496-518-0.

365 anglických cool fráz a výrazů / Bronislav Sobotka. Brno: Jan Melvil Publishing, 2022. ISBN 978-80-7555-178-8.

Česká deminutiva: korpusová studie / Tomáš Káňa. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2022. ISBN 978-80-280-0069-1.

Léčíme česky: čeština pro sestry a jiné zdravotníky / Likueo Českoj: česka mova dlja medsester ta inšich medyčnych pracivnikiv / Iveta Čermáková, Roksolana Fedorenko, Petr Čermák. 1. vyd. Praha: Karolinum – nakladatelství Univerzity Karlovy, 2022. ISBN 978-80-246-5440-9: Kč 250,00.

Od textu k překladu XVI. 1 / Alena Ďuricová, Jana Lauková. 1. vyd. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, 2022. ISBN 978-80-7374-133-4 (CD-ROM).

Od textu k překladu XVI. 2 / Alena Ďuricová, Eva Molnářová. 1. vyd. Praha: JTP – Jednota tlumočnicků a překladatelů, 2022. ISBN 978-80-7374-134-1 (CD-ROM).

Encyklopedie českých právních dějin. XXIII. svazek, Biografie právníků A–J / kolektiv autorů. 1. vyd. Plzeň; Ostrava: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. v koedici s Key Publishing s.r.o., 2022. ISBN 978-80-7380-569-2 (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk), 978-80-7418-238-9 (Key Publishing).

Osobnosti emigrace z území ruské říše v meziválečném Československu: biografický slovník / kolektiv autorů. 1. vyd. Praha: Academia, 2023. ISBN 978-80-200-3437-3.

Praha beatová / Radek Diestler. 1. vyd. Praha: Academia, 2023. ISBN 978-80-200-3394-9.

Malý lexikon obcí České republiky. 1. vyd. Praha: Český statistický úřad, 2022. ISBN 978-80-250-3295-4: Kč 230,00.

Velká kniha kostí. 1. vyd. Praha: Dobrovský, 2023. ISBN 978-80-277-2022-4.

Atlas svalů: anatomie: pro studenty, fyzioterapeuty, sportovce, tanečníky, trenéry / Chris Jarmey, John Sharkey. 2., aktual. vyd. Brno: CPress, 2022. ISBN 978-80-264-4443-5.

Dvě století českých automobilů / Marián Šuman-Hreblay. Brno: CPress, 2022. ISBN 978-80-264-4247-9: Kč 469,00.

Tribal tattoo encyclopedia / Radomir Fiksa, Radek Fiksa. 1. vyd. Žďár nad Sázavou: Bodyart Press, 2022. ISBN 978-80-87525-78-4: Kč 499,00.

Atlas rozšíření hmyzožravců České republiky / Atlas of distribution of insectivores of the Czech Republic / Miloš Anděra, Vladimír Hanzal. 1. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2022. ISBN 978-80-7620-114-9.

Lexikon zvířat od A do Z / Romana Anděrová, Lenka Janochová, Andran Abramjan. 7. vyd. Praha: Zoologická zahrada hl. m. Prahy, 2023. ISBN 978-80-88426-21-9: Kč 225,00.

Atlas zvířat / Anne Rooney, Lucy Rose. 1. vyd. Praha: Dobrovský, 2023. ISBN 978-80-277-2019-4.

Základní přehled mykologie / Jiří Kout. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, 2022. ISBN 978-80-261-1098-9: Kč 300,00.

Od Velkého tržiště k náměstí Jana Palacha: názvosloví veřejných prostranství ve městech střední Evropy / Vom Großen Markt zum Jan Palach Platz: die Namensgebung öffentlicher Räume in den Städten Mitteleuropas / From Grand Market to Jan Palach Square: the nomenclature of public spaces in Central European cities / sestavili Jan Hrdina a Kateřina Jišová. 1. vyd. Praha: Archiv hlavního města Prahy, 2022. ISBN 978-80-86852-97-3.

Technické památky českých zemí / Kateřina Šardická. Praha: Edice ČT, 2022. ISBN 978-80-7404-365-9: Kč 399,00.

Svět plný energie: encyklopedie pro školáky / Christina Steinlein, Anne Becker; 1. vyd. Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-2000-8.

Euromedia Group, Praha 2022, 2023

Kniha sociologie. 2. vyd. ISBN 978-80-242-8646-4.

Kniha ekonomie. 2. vyd. ISBN 978-80-242-8697-6.

Lexikon léčivých kamenů / Josef Pavel Kreperát. 11. vyd., 1. vyd. v nakladatelství Euromedia Group. ISBN 978-80-242-8686-0.

Kniha filmu. 1. vyd. ISBN 978-80-242-8779-9.

Universum, Praha 2022

Stromy / Eva Horová. ISBN 978-80-242-8320-3: Kč 299,00.

Úžasná velkoměsta / Jan Šindelka a kol. ISBN 978-80-242-8425-5: Kč 999,00.

Objevte říši zvířat. Průvodce po zázračném světě živočichů / Marianne Taylorová. ISBN 978-80-242-8623-5: Kč 499,00.

Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2022, 2023

Svět v sinogramech / Tereza Slaměnková a David Uher. 1. vyd. ISBN 978-80-244-6206-6.

Atlas nářečí českého jazyka. Deklinace substantiv / Martina Ireinová a kol. 1. vyd. ISBN 978-80-244-6245-5.

Atlas nářečí českého jazyka. Instrumentál plurálu / Martina Ireinová a kol. 1. vyd. ISBN 978-80-244-6244-8.

Etymologický slovník české frazeologie / Ludmila Stěpanova. 1. vyd. ISBN 978-80-244-6088-8: Kč 250,00.

MGR. ALENA ŠOURKOVÁ

ToP

(tlumočení-překlad)

Číslo 147 ročník XXXIV – 2023

jaro 2023

ToP (tlumočení-překlad)

Odborný bulletin Jednoty tlumočnicků
a překladatelů

ISSN 1210-4159 (tištěná verze,
1990–2014)

ISSN 2336-8888 (elektronická verze
od 2015, platí i pro elektronický archiv
starších ročníků)

JTP je členem Mezinárodní federace
překladatelů FIT – Fédération
internationale des traducteurs,
organizace třídy „A“ uznané UNESCO.

šéfredaktor Petr Kautský

redakční rada Prof. PhDr. Ivana Čeňková,
CSc., Amalaine Diabová, Ing. Miroslav
Herold, CSc., PhDr. Milan Hrdlička,
CSc., Mgr. Edita Jiráková Ph.D.,
Mgr. Marie Kopecká, PhDr. Andrej Rády,
PhDr. Tomáš Svoboda, Ph.D., Mgr. Alena
Šourková, Mgr. Andreas Weber

redakce

JTP – ToP, Senovážné nám. 23,

110 00 Praha 1

Telefon: 224 142 312

E-mail: jtp@jtpunion.org

www.jtpunion.org

Facebook: [jtp@jtpunion.org](https://www.facebook.com/jtp@jtpunion.org)

předplatné 2023 v ČR 200 Kč,

v zahraničí 10 eur

Cena jednoho čísla 70 Kč

Zdarma členům JTP, ASKOT a řádným
členům České komory tlumočnicků
znakového jazyka

Bankovní účet: 2800245144/2010

BIC: FIOBCZPPXX

IBAN: CZ5020100000002800245144

Registrace MK ČR 6198 TS: 7B B1.

Čtvrtletník. Vychází jen ve formátu PDF.

Uzávěrka tohoto čísla 10. 3. 2023.

Vydala © Jednota tlumočnicků

a překladatelů, IČ CZ002505676.

Za obsah článků odpovídají autoři. Texty
neprošly jazykovou úpravou. Příspěvky
nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.
Příspěvky se nehonorují. Příspěvky
zde otištěné nesmí být reprodukovány
v žádné formě, ani elektronickým či
mechanickým způsobem, včetně systémů
pro ukládání a vyhledávání informací,
bez souhlasu držitelů copyrightu.
Citace z textů možno přetisknout pouze
s uvedením zdroje.

Pronájem kanceláří

dobré ceny
příjemné prostředí
výborná dostupnost
široká paleta služeb

Pište na
pronajmy@smosk.cz

Pronájmy kanceláří

Nabízíme kanceláře pro Vaše podnikání. Kanceláře si můžete pronajmout jednotlivě i po větších celcích. Kanceláře jsou vzdušné s vysokými stropy a výhledem na náměstí, do parku nebo do atria.

Jak k nám?

- **metrem:** A - Můstek, B - Můstek, Náměstí Republiky, C - Hlavní nádraží,
- **tramvají:** Jindřišská, Masarykovo nádraží,
- **vlakem:** Hlavní nádraží, Masarykovo nádraží
- **autem** - pro ojedinělé případy nabízíme omezené množství parkovacích míst

O komplexu

Komplex budov se nachází v centru Prahy přímo **u Jindřišské věže**. V komplexu můžete využít paletu služeb od restaurací přes poradenské služby až ke zdravotnickému zařízení. Můžete využít několika osobních výtahů i jednoho nákladního. V blízkosti naleznete park, hlavní poštu nebo multikino.

Senovážné náměstí 23
Praha 1, 110 00

Více informací na www.smosk.cz
+420 224 14 2313, +420 224 14 2314